РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 7 април 2011 година

за удължаване на преходния период за придобиването на земеделска земя в Латвия

(текст от значение за ЕИП)

(2011/226/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за присъединяване на Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия,

като взе предвид Акта за присъединяване на Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия, и по-специално глава 3 на приложение VIII към него,

като взе предвид искането, отправено от Латвия,

като има предвид, че:

(1) В Акта за присъединяване от 2003 г. се предвижда възможност Латвия да запази в сила за срок от седем години — от датата на присъединяване и при посочените в този акт условия — забраната за придобиването на право на собственост върху земеделска земя от физически и юридически лица от други държави-членки на ЕС, които не пребивават или не са регистрирани в Латвия, нито имат клонове или представителства в тази държава, като този период изтича на 30 април 2011 г. Тази възможност представлява временна дерогация от свободното движение на капитали, гарантирано в членове 63—66 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Посоченият преходен период може да бъде удължен само веднъж за не повече от три години.

(2) На 6 декември 2010 г. Латвия изпрати искане за удължаване с три години на преходния период за придобиването на земеделска земя.

(3) Основната причина за преходния период бе необходимостта да се защитят социално-икономическите условия за селскостопанските дейности след въвеждането на единния пазар и прехода към Общата политика в областта на селското стопанство в Латвия. По-специално целта бе да се отговори на възникналите опасения относно евентуално въздействие върху селскостопанския сектор на либерализирането на закупуването на земеделска земя, дължащо се на първоначалните големи разлики между цените на земята и доходите в сравнение с Белгия, Дания, Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Португалия,, Финландия, Швеция и Обединеното кралство (наричани по-нататък „ЕС 15“). Другата цел на преходния период бе да се улеснят процесите на реституция и приватизация на земеделска земя от страна на селскостопанските производители. Още в доклада си от 16 юли 2008 г., озаглавен „Преглед на преходните мерки относно придобиването на селскостопанска недвижима собственост, определени в Договора за присъединяване от 2003 г.“ (наричан по-нататък „междинния преглед от 2008 г.“), Комисията подчерта значимостта на приключването на посочената реформа в селското стопанство до края на предвидения преходен период [1].

(4) Данни на Евростат показват, че цените на земеделската земя в Латвия са по-ниски от тези в ЕС. Пълното сближаване на продажните цени на земеделска земя не бе предвидено или сметнато за необходима предпоставка за приключване на преходния период. Разликите в цените на земеделска земя между Латвия и ЕС 15 са обаче толкова значителни, че могат да възпрепятстват ефективния напредък в ценовото сближаване.

(5) Аналогично на информацията за цените на земеделска земя данните на Евростат сочат, че между Латвия и ЕС 15 все още съществува разлика в БВП на глава от населението, изразен в стандарти на покупателна способност. В този смисъл сегашните цени на земеделска земя в Латвия са високи в сравнение с покупателната способност на нейните граждани.

(6) Конкурентоспособността на селскостопанския сектор в Латвия остава по-слаба спрямо същия сектор в ЕС 15, като този проблем е обусловен от трудностите при достъпа до финансови средства и високите лихвени проценти, прилагани към търговски заеми за придобиването на земеделска земя (15 % на година за 2009 г. според данни, предоставени от латвийските власти).

(7) Според данни на държавната поземлена служба на Латвия, предоставени от латвийските компетентни органи, към 1 януари 2010 г. земеделската земя представлява 37,7 % от общата територия на държавата, а 45,8 % са заети от горски масиви. Данните сочат, че през 2007 г. 62 % от земеделската земя е била притежавана от селскостопански производители, а 26,6 % е била под наем. Макар земеделската земя в Латвия вече да е предимно частна собственост, реституцията на права на собственост и поземлената реформа в селските райони все още не са приключили.

[1] COM(2008) 461 окончателен, 16 юли 2008 г.

(8) Липсата на яснота относно правата на собственост е явна пречка пред сделките със земя и консолидирането на земеделските имоти. От своя страна разпокъсването на земята е допълнителен фактор за ниската конкурентоспособност и за по-слабата пазарна ориентираност на стопанствата. В този контекст данните на Евростат показват, че макар да е налице процес на постепенно консолидиране на земята и че между 2001 г. и 2007 г. средното количество на обработвана земеделска земя за всяко стопанство в Латвия се е увеличило от 10 ha на 16 ha, то все още е по-ниско спрямо други държави-членки на ЕС като Дания, Германия и Швеция, където за 2007 г. този среден показател бе съответно 60 ha, 46 ha и 43 ha.

(9) Неотдавнашната световна финансова и икономическа криза също оказа отрицателно въздействие върху икономиката на Латвия. Липсата на търсене, последвана от рязко понижение на изкупните цени на селскостопанските продукти в период, когато цените на суровините се запазиха на високите си равнища от 2008 г., допълнително утежни неблагоприятното положение на латвийските селскостопански производители в сравнение с тези от ЕС 15.

(10) Въз основа на това могат да бъдат споделени прогнозите на латвийските компетентни органи, според които премахването на ограниченията от 1 май 2011 г. ще окаже натиск върху цените на земята в Латвия. Следователно след изтичането на преходния период съществува опасност от сериозни сътресения на латвийския пазар на земеделска земя.

(11) С оглед на това преходният период, посочен в глава 3 на приложение VIII към Акта за присъединяване от 2003 г., следва да бъде удължен с три години.

(12) Както бе подчертано в междинния преглед от 2008 г., с цел да се подготви напълно пазарът за либерализация и дори при неблагоприятни икономически условия, от изключително значение ще продължава да бъде подобряването на такива фактори като кредитните и застрахователните услуги за селскостопанските производители и завършването на поземлената структурна реформа през преходния период.

(13) Тъй като отвореният единен пазар винаги е бил основен фактор за просперитета на Европа, засиленият приток на чуждестранни капитали би генерирал потенциални ползи и за селскостопанския пазар в Латвия. Както бе подчертано в междинния преглед от 2008 г., чуждестранните инвестиции в селскостопанския сектор биха оказали и важно дългосрочно въздействие върху предоставянето на капитал и знания, функционирането на пазарите на земя и селскостопанската производителност. Също така постепенното намаляване на ограниченията по отношение на придобиването от чужденци на право на собственост върху земеделска земя през преходния период би подпомогнало подготовката за пълна либерализация на пазара.

(14) За целите на правната сигурност и за да се избегне правният вакуум в националната правна система на Латвия след изтичане на сегашния преходен период, настоящото решение следва да влезе в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз,*

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Преходният период за придобиването на земеделска земя в Латвия, посочен в глава 3 на приложение VIII към Акта за присъединяване от 2003 г., се удължава до 30 април 2014 г.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз.*

Съставено в Брюксел на 7 април 2011 година.

За Комисията

Председател

José Manuel BARROSO